

BÀI 7: THẾ GIỚI CỔ TÍCH**ĐỌC HIỂU VÀ THỰC HÀNH TIẾNG VIỆT****MÔN: NGỮ VĂN – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG - LỚP 6****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Trả lời câu hỏi bài tập 4 SBT trang 12 Ngữ văn 6 Kết nối tri thức với cuộc sống tập 2**Đọc lại văn bản *Sọ Dừa* trong SGK (tr. 48 - 51) và trả lời các câu hỏi:**Câu hỏi 1:**Căn cứ vào đâu để phân biệt lời người kể chuyện, lời nhân vật trong bản kể *Sọ Dừa*?**Phương pháp:** Đọc kỹ văn bản *Sọ Dừa* trong SGK (tr. 48 - 51)**Lời giải chi tiết:**

Ở bản kể *Sọ Dừa* trong SGK, lời người kể chuyện và lời nhân vật được phân biệt nhờ các dấu hiệu sau: Lời người kể chuyện tự nó cất lên, không cần giới thiệu. Nhưng lời nhân vật thường đi kèm lời dẫn của người kể chuyện, lời dẫn được kết thúc bằng dấu hai chấm, sau đó xuống dòng, gạch ngang đầu dòng (-) rồi mới cho xuất hiện lời nhân vật.

Câu hỏi 2: Những chi tiết kì ảo nào gắn với nhân vật *Sọ Dừa*? Nêu thêm một số chi tiết kì ảo trong truyện.**Phương pháp:** Đọc kỹ văn bản *Sọ Dừa* trong SGK (tr. 48 - 51)**Lời giải chi tiết:**

- Một số chi tiết kì ảo gắn với nhân vật *Sọ Dừa*:

+ Bà mẹ, do uống nước mưa trong cái sọ dừa mà có mang, đẻ ra một cục thịt đỏ hỏn, chỉ có mắt mũi, không có mình mẩy, tay chân.

+ *Sọ Dừa* thường lặn sau đàn bò để đi chăn bò.

+ Đi chăn bò, khi vắng người, Sọ Dừa biến thành chàng trai mặt mũi khôi ngô, ngồi võng đào thối sáo cho đàn bò gặm cỏ.

+ Gia đình vốn nghèo, nhưng chỉ sau một đêm, Sọ Dừa có đầy đủ lễ vật theo yêu cầu của phú ông.

+ Khi chia tay vợ để đi sứ, quan trạng (Sọ Dừa) giao cho vợ hòn đá lửa, con dao, hai quả trứng gà, sau này tất cả những vật đó đều giúp vợ phòng thân rất hiệu quả.

- Ngoài ra, trong truyện còn có một số chi tiết kì ảo khác: Cô em út bị hai chị đẩy xuống biển, bị cá kình nuốt vào bụng đã dùng dao đâm chết cá, chờ khi cá trôi dạt vào một hòn đảo mới rạch bụng cá chui ra; con gà biết gáy thành tiếng người như một lời thơ để gọi quan trạng;...

Câu hỏi 3:

Phân loại các nhân vật trong truyện theo tiêu chí tốt, xấu. Nêu những biểu hiện tốt hay xấu của một nhân vật do em chọn.

Phương pháp: Đọc kĩ văn bản Sọ Dừa trong SGK (tr. 48 - 51)

Lời giải chi tiết:

Nhân vật cổ tích thường phân thành hai tuyến tốt — xấu. Ở truyện *Sọ Dừa*, thuộc phía tốt có bà mẹ Sọ Dừa, Sọ Dừa, cô em út; phía xấu có phú ông, hai cô chị. Em có thể chọn bất cứ nhân vật nào, nêu cái tốt hay xấu thể hiện qua lời nói, hành động, suy nghĩ,... của nhân vật.

Ví dụ: Cô em út hiền lành, tính hay thương người, tử tế với Sọ Dừa ngay cả trước khi tình cờ bắt gặp Sọ Dừa trong dáng vẻ một chàng trai khôi ngô tuấn tú... Ngược lại, hai cô chị thì kiêu kì, coi thường, hắt hủi người dị dạng; độc ác với em (lập mưu giết em để được làm vợ quan trạng);...

Câu hỏi 4:

Khi Sọ Dừa mang đầy đủ lễ vật đến, phú ông hỏi ý ba cô con gái. Vì sao chỉ có cô út bằng lòng lấy Sọ Dừa?

Phương pháp: Đọc kĩ văn bản Sọ Dừa trong SGK (tr. 48 - 51)

Lời giải chi tiết:

Khi Sọ Dừa mang đủ lễ vật đến, phú ông hỏi ý ba cô con gái, chỉ có cô út bằng lòng lấy Sọ Dừa. Sở dĩ như vậy bởi hai cô chị vốn coi thường, hắt hủi Sọ Dừa. Còn cô út không chỉ tính tình hiền lành, đối xử tử tế với Sọ Dừa, mà quan trọng hơn, một lần, cô tình cờ phát hiện Sọ Dừa trong hình dạng một chàng trai khôi ngô tuấn tú.

Câu hỏi 5:

Quan trạng (Sọ Dừa) mở tiệc mừng sau khi trở về, mời mọi người đến chung vui, nhưng giấu vợ trong buồng không cho ra mắt. Dụng ý của việc làm ấy là gì?

Phương pháp: Đọc hiểu văn bản Sọ Dừa trong SGK (tr. 48 - 51)

Lời giải chi tiết:

Khi về nhà, quan trạng mở tiệc mừng, mời mọi người đến chung vui, nhưng giấu vợ trong buồng, không cho ra mắt. Vì tưởng em đã chết thật, hai cô chị giả vờ kể lễ, khóc lóc trước mặt quan trạng. Nhưng khi quan trạng gọi vợ ra, mặt đối mặt, hai cô chị bị bất ngờ, xấu hổ không biết trốn vào đâu. Việc làm này của quan trạng khiến hai cô chị lộ rõ bộ mặt giả dối và độc ác.

Câu hỏi 6:

Cách kết thúc của truyện (chú ý 4 câu cuối cùng) gợi cho em suy nghĩ gì?

Phương pháp: Đọc kĩ kết thúc của văn bản Sọ Dừa trong SGK (tr. 48 - 51) và nêu suy nghĩ

Lời giải chi tiết:

Truyện cổ tích thường kết thúc có hậu: ở hiền gặp lành, người ác bị trừng phạt. 4 câu cuối cùng của truyện đã hoàn thành chức năng phân kết của một truyện cổ tích: sự trừng phạt hoàn toàn thỏa đáng, kẻ gây điều ác phải thấy được tội lỗi của mình. Ở phần kết của truyện này, sự trừng phạt không tàn khốc. Dù sao cô út cũng không chết như ý đồ của hai người chị. Để cho hai người ấy tự thấy xấu hổ mà bỏ đi biệt xứ là một hình phạt hợp lí.

Câu hỏi 7:

Cụm từ *dị hình dị dạng* được SGK chú thích: hình dạng khác biệt, không bình thường. Ở đây, *dị* có nghĩa là khác, lạ; hình, dạng là dáng vẻ bề ngoài của đối tượng. Từ cách giải thích đó, em hãy suy đoán nghĩa của các từ: *dị nhân*, *dị vật*, *dị thường*.

Phương pháp: Vận dụng kiến thức về từ đồng nghĩa để trả lời

Lời giải chi tiết:

Từ cách giải thích cụm từ *dị hình dị dạng* trong phần chú thích ở trang 48 của SGK, ta có thể suy đoán nghĩa của một số từ có yếu tố *dị* với nghĩa là *khác, lạ*:

- *dị nhân* nghĩa là người khác thường

- *dị vật* nghĩa là vật lạ

- *dị thường* nghĩa là khác thường.

Câu hỏi 8:

Trong câu "Từ ngày cô em út lấy được chồng Trạng nguyên, hai cô chị sinh lòng ghen ghét, định tâm hại em để thay em làm bà trạng", có thể thay từ *định tâm* bằng từ nào khác mà ý của câu vẫn không thay đổi?

Phương pháp: Vận dụng kiến thức về từ đồng nghĩa để trả lời

Lời giải chi tiết:

Trong câu "Từ ngày cô em út lấy được chồng Trạng nguyên, hai cô chị sinh lòng ghen ghét, *định tâm* hại em để thay em làm bà trạng" có thể thay *định tâm* bằng *rắp tâm* hoặc *định bụng* mà nghĩa của câu vẫn không thay đổi.